

ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ και ΑΚΤΙΒΙΣΜΟΣ

Ένα φαινόμενο που καθιστά την εμφάνισή του ολοένα και πιο έντονη στην εποχή μας είναι εκείνο της αύξησης των ΜΚΟ (Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων) που ενδυναμώνουν το πνεύμα του εθελοντισμού.

Οι ΜΚΟ μπορεί να είναι κάποιες φιλανθρωπικές οργανώσεις, κάποιες οργανώσεις που ενδιαφέρονται για το περιβάλλον, που ενδιαφέρονται για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και κάποιες ομάδες πολιτών που πιέζουν τις κυβερνήσεις αλλά και το κοινωνικό σύνολο για αλλαγές σε συγκεκριμένα θέματα. Ωστόσο, παρατηρώντας τη γρήγορη εξάπλωσή τους και την άμεση στήριξή τους από διεθνείς πολιτικές, **γεννιούνται αρχικά κάποιοι προβληματισμοί ως προς τον τρόπο με τον οποίο προβάλλεται ο εθελοντισμός.**

Τα εθελοντικά προγράμματα της ΕΕ αφορούν κυρίως τους νέους μέχρι 30 χρόνων, εργαζόμενους στην πιο παραγωγική αλλά και αβέβαιη φάση της ζωής τους. Γι' αυτό τα κύρια κίνητρα που προσφέρονται ως δέλεαρ στους νέους εθελοντές είναι πρωτίστως η προϋπηρεσία, η απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών, οι οποίες μάλιστα θα πιστοποιούνται. Αυτό είναι το περιεχόμενο του εθελοντισμού για την ΕΕ: Δεξιότητες, μέσο για τη διά βίου μάθηση, απλήρωτη προϋπηρεσία, και δείγμα «καλής θέλησης», αφοσίωσης στα ιδανικά της ΕΕ.

Αυτό για το οποίο πολλοί εναντιώνονται στον εθελοντισμό, αφορά την απλήρωτη εργασία συνήθως σε κοινωνικές υπηρεσίες που το κράτος θα έπρεπε να τις παρέχει αποκλειστικά και δωρεάν, με δεδομένο ότι εισπράττει χρήματα από τους εργαζόμενους μέσω φορολογίας από το λαό. Έτσι το αστικό κράτος μειώνει συνεχώς από τον προϋπολογισμό τις δαπάνες για κοινωνικές υπηρεσίες και να αυξάνει το μερίδιο εκείνο που δίνει στους κεφαλαιοκράτες. Και **τα ίδια τα εθελοντικά προγράμματα της ΕΕ χρηματοδοτούνται από χρήματα των εργαζομένων των χωρών - μελών της Ένωσης, αλλά την ίδια ώρα υλοποιούνται από εθελοντές εργαζόμενους που δεν πληρώνονται για τη δουλειά τους.** Επιπλέον τίθεται ένα μεγάλο ζήτημα ως προς την πραγματική σκοπιμότητα πολλών ΜΚΟ.

Για κάποιες από τις ΜΚΟ, που συμβαίνει να είναι τα «νηχρά» ονόματα και τα «μεγάλα», προκύπτουν τα εξής ερωτήματα:

- Γίνεται να πιστέψουμε ότι οι ΜΚΟ παλεύουν «αθώα» για δημοκρατία ή τα ανθρώπινα δικαιώματα, όταν χρηματοδοτούνται από ξένες πρεσβείες χωρών που διατηρούν στρατεύματα κατοχής σε αρκετά σημεία του πλανήτη μας;
- Γίνεται να αξιολογήσουμε την στήριξη του ΟΗΕ θετικά, στις διάφορες ΜΚΟ, όταν αυτές ενισχύονται αποκλειστικά με αμερικανικά και βρετανικά κονδύλια, συχνά μυστικά;
- Πως γίνεται οι θέσεις αυτών των ΜΚΟ να συμπίπτουν παντού και πάντα με τις αγγλοσαξονικές απόψεις και να προωθούν στόχους του αμερικανικού imperialism, πότε στην Κύπρο και την Παλαιστίνη, πότε στο Ιράκ και το Αφγανιστάν;
- Πως είμαστε σίγουροι, ότι οι καταγγελίες και αγώνες που ξεκινούν ενάντια σε επιχειρήσεις – βιομηχανίες, είναι αποτέλεσμα του πνεύματος προστασίας που τις διακατέχουν και όχι χρηματοδότησης από αντίπαλες;

Είναι ευρέως διαπιστωμένο πως οι μεγάλες επιχειρήσεις προσφέρουν χορηγίες σε ομάδες με ιδιαίτερο γόητρο και προβολή, όπως είναι οι ΜΚΟ, σε μια πολιτική που βελτιώνει το προφίλ της επιχείρησης στο κοινό.

Υπάρχουν βέβαια και ΜΚΟ, που πράγματι διατηρούν ανεξάρτητη τη δράση τους, και εμμένουν στον αρχικό τους σκοπό χωρίς εξωτερικές επιδράσεις. Καταλαβαίνει κανείς λοιπόν, την αναγκαιότητα του να διατηρεί κριτική στάση απέναντι στο έργο πολλών από αυτών, και να μην αγιοποιεί οποιαδήποτε ενέργεια.

Ωστόσο αποτελεί, πράγματι ο εθελοντισμός την απάντηση στα κοινωνικά προβλήματα (φτώχεια, έγκλημα, ναρκωτικά, ρατσισμός και αποξένωση);

Η εθελοντική δράση ως πρακτική συμβάλει στην κοινωνική βελτίωση και την ενίσχυση της κοινότητας. Ωστόσο είναι σε θέση να προσφέρει μόνο επίκαιρες λύσεις, και περισσότερο να απαλύνει παρά να εξοντώσει το πρόβλημα.

Με το να απαλύνεις όμως το πρόβλημα, δυσκολεύεις στην άμεση εντόπισή του και απαλύνεις και τις αντιδράσεις, λειτουργώντας τελικά υπέρ εκείνων που το δημιουργούν.

Ποια είναι επομένως η κατάλληλη στάση που πρέπει να υιοθετηθεί;

Σίγουρα με το να προσφεύγεις απλά και μόνο στον εθελοντισμό, δεν είναι η λύση. Η ουσία, δεν βρίσκεται μόνο στην επιφάνεια του προβλήματος, αλλά και στο να χτυπά κανείς το πρόβλημα στη ρίζα του.

Ωστόσο, οι αγώνες ενάντια στην ταξική πάλη και το κοινωνικοπολιτικό σύστημα που επικρατεί, αποτελούν μια μακράιωνη προσπάθεια για ριζική αλλαγή. Με την ίδια λογική όμως, δεν γίνεται σε μια κατάσταση, η οποία μόνο μακροχρόνια θα καταφέρει να λυθεί, να μην ενδιαφέρεσαι και να μην συνεισφέρεις **πρακτικά** στα όσα συμβαίνουν γύρω σου.

Την απάντηση στα παραπάνω αποτελεί ο **ακτιβισμός.**

Ο ακτιβισμός ως έννοια είναι ένας συνδυασμός ρεαλιστικής, κοινωνικοπολιτικής σκέψης και εθελοντισμού. Οι μεγαλύτερες σήμερα εκδηλώσεις (δραστηριότητες) ακτιβισμού αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη προστασία του περιβάλλοντος, της εργασίας, της μόρφωσης κ.λπ. που παρουσιάζονται με διάφορες μορφές δράσης, όπως υπαιθριες συναυλίες, πορείες, απεργίες, κινητοποιήσεις καθαρισμού, αναδάσωσης κλπ, στα πλαίσια πάντα μιας συλλογικής ή και ατομικής δράσης, που δεν χρηματοδοτείται και άρα δεν καθοδηγείται από πουθενά.

Η οργάνωση «**Ένα καράβι για τη Γάζα**» αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα ακτιβισμού, η οποία κατάφερε να σπάσει το ναυτικό αποκλεισμό της Γάζας για πάνω από 40 χρόνια, με την αποστολή καραβιών στα οποία συμμετείχαν ακτιβιστές.

Όμως η υπερβολική έμφαση σε τέτοιου είδους δραστηριότητες δημιουργεί πολλές φορές αντίθετες παραμέτρους (π.χ. οικονομικές, εθιμικές, θρησκευτικές κ.λπ.) με συνέπεια να συνοδεύονται τότε με επιθετικές συγκρούσεις πολιτών με αστυνομικές ή και στρατιωτικές ακόμη δυνάμεις για την αποκατάσταση της δημόσιας τάξης.

(Σημαντικοί ακτιβιστές ήταν ο Μαχάτμα Γκάντι, ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ο Τζον Λένον κ.ά.)

Φαίνεται λοιπόν η σημασία, τόσο του να συνεισφέρει κανείς έμπρακτα, εκεί ακριβώς όπου βιώνεται το πρόβλημα, όσο και από απόσταση, με μαζικές διαδηλώσεις και κινητοποιήσεις. Φτάνει μόνο **να μην υποστηρίζεται ή υλοποιείται μόνο η μία ή η άλλη πλευρά.**

